

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inzerati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in tož se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Zdravje je temelj napredka

Kdor količkar bolj skrbno zasleduje sprotno novice po naših listih, mora z žalostjo ugotoviti, da podivjanost in sirovost pri nas zadnje čase zavzemata nenavadno širok obseg. Iz raznih krajev prihajajo vesti o umorih in pobojih, o požigih in tatvinah, o posilstvih in samomorih, da se človek skoraj boji vzeti časopise v roke.

Navadno se tega žalostnega pojava otresemo z izgovorom, češ: »To je posledica vojne. Nočemo reči, da ne bi bilo to deloma res, ampak samo deloma! Hkratu pa moramo odločno naglasiti, da s samo ugotovitvijo nismo še nikomur prav nič koristili. Prav resno namreč mislimo, da vzroki splošnega propadanja tiče mnogo globlje.

Beda je vzrok propadanja

Med prve vzroke propasti štejemo brezupno gospodarsko stisko našega kmetkega in delavskega prebivalstva, pa tudi našega mladega izobraženstva. Ako kmet vidi, da mu grè zaradi ubogih 400 Din kljub vsemu delu kmetija na boben, ako delavec vidi, da mora vzlic delu stradati in mu propada družina, tedaj ni prav nič čudnega, da zamre v njem čut za zakon in postavo. Nočemo nikogar slepo zagovarjati, in ni naš namen, da bi se komurkoli dobrikali, mislimo pa, da govorimo ljudstvu in vsaki pošteni oblasti iz srca, ako na ves glas povemo, da tu nekaj ni v redu. Ali ni naravno, če tak nesrečen siromak začne sklepati takole:

»Ako jaz vse leto ne prigaram toliko, kolikor kdo drugi, ki ne dela nič več ali pa še manj, eno samo noč lahko lahkomišno zalumpa, čemu bi potem še delal —«

Ker nočemo nikogar razburjati, ne maramo tega razmišljanja nadaljevati. Rečemo le, da je nujna dolžnost vseh činiteljev, ki so odgovorni za blagor naroda, da složno zastavijo vse svoje sile za ozdravitev teh guilih razmer. Tu ne sme biti razločka med strankami niti med poklici. Vsak od najnižjega je dolžan pomagati in po svojih močeh prispevati za splošno ozdravljenje naše družbe. Razumljivo pa je, da bo vse plemenito prizadevanje ostalo brez uspeha, ako vrhovi naše družbe ne bodo tega dela podpirali ali pa ga bodo z nespretnimi in nesodobnimi odredbami morda celo ovirali. Slovenci pošteno in zvesto izpolnjujemo svoje dolžnosti do države, zato pa tudi smemo pričakovati in zahtevati, da jih bo država, oziroma njeni predstavniki, pošteno izpolnjevala do nas. Tu ne pomagajo niti najbolj ostre kazni! Rane je treba zdraviti v jedru obolenja samega.

Vsi vemo, kje to jedro tiči. Če pa vemo to mi preprosti ljudje, vedo toliko bolj oni, ki s svojih visokih položajev gledajo na nas in na naše gorje. Mi ljubimo to državo, smo zanj krvaveli

in se še sedaj zanjo vsak dan žrtvujemo. Zato je naša iskrena želja, prispevati k njenemu procvitu in napredku. Država pa je živo bitje, a nobeno živo bitje ne more uspevati z bolnimi organi.

Napačna vzgoja

Vzporedno z gospodarsko stisko nam silno škoduje napačna, hinavska in samo na zunanost usmerjena vzgoja. Nihče se pri nas dosti ne briga, kaj se godi med štirimi stenami, samo da je na zunan vse v redu, pa smo zadovoljni. S tako vzgojo samo pokvarimo že v najnežnejši dobi svoje otroke. Nasprotno je treba vzgajati človeka brez izjeme tako, da je tudi sam pred seboj za vsako dejanje odgovoren in da tudi na skrivnem dela vedno le to in tako, kar bi si upal delati javno. Poleg tega pa je treba v vzgoji poudarjati čut samozavesti in odgovornosti. Zlasti pa je napačno, ako v vzgoji poudarjamo plačilo ali kazen. To je čisto židovska poteza, ki jo moramo iz naše vzgoje črtati, ako hočemo kdaj doseči ozdravljenje. Saj vemo, da posej, ki dela samo radi plačila, ni nič vreden in se gospodar ne more nikoli zanesti nanj. Kakor pri poslu, tako je pri nas vseh licemerstvo, hinavsko zavijanje oči in vso tako navlako, ki s preračunjenim zunanjim bleskom hoče pokriti notranjo praznino in gnilobo, moramo iztrebiti iz sebe, pa naj je prinešena odkoderkoli. Če bomo to storili,

uspeh ne bo izostal. In kakor zgoraj, tako je treba, da složno nastopajo vsi činitelji: oblasti, cerkev, šola in vsi prosvetni delavci med ljudstvom.

Zal nam tesno odmerjeni prostor ne dopušča, da bi na podrobnih primerih pokazali pravilnost naših trditev, vendar upamo, da nas bodo čitatelji pravilno razumeli.

Poleg teh dveh vzrokov naše propalosti in podivjanosti je še seveda nešteto drugih, ki vsi skupaj skoraj nujno morajo roditi sadove, kakršne vsi obžalujemo. Naše nezdravo politično življenje, v katerem leta na najuglednejše predstavnike javnosti često psovke, ki bi se jih sramoval celo pijanec v beznici, gotovo ne vplivajo vzgojno na ljudske plasti. Saj v Jugoslaviji menda še ni bilo ministra ali višjega državnega funkcionarja, ki ga ne bi nasprotniki vsaj tolikokrat opsovali, kolikokrat se je umaknil s svojega položaja. Kdor to počne, naj pomisli, kako vpliva na široke ljudske plasti, ko čez čas takega opsovanega človeka spet zagledajo kot ministra!?

Sem spada seveda tudi poglavje o slabih knjigah, o tako zvanem »šunduz«, o kvarnih kinematografskih predstavah in še o marsičem. Ni pa med zadnjimi vzroki naše trenutne propalosti dejstvo, da živimo na prelomu dveh vekov, ko vse stare vrednote naglo in občutno padajo, preden je človeštvo moglo najti nadomestila zanje. Zato ne ravna prav in je za marsikako zablodo naše dobe sodgovoren, kdor slepo, brez premisleka in samo iz strasti do podiranja ruši stare moralne, verske in druge vrednote, preden nam more v zameno zanje nuditi dovolj boljših ali vsaj enakovrednih novih.

Kdaj bodo volitve?

Banovinski odbor radikalne zajednice
Govor dr. Korošca — Zakaj je prišla sedanja vlada

Preteklo nedeljo se je vršil v Ljubljani ustanovni zbor banovinskega odbora JRZ, ki ga tvorijo predsedniki in podpredsedniki srbskih organizacij jug. radikalne zajednice. Zboru sta prisostvovala tudi oba ministra dr. Korošec in dr. Krek. Za predsednika izvršnega odbora je bil izvoljen dr. Korošec, za podpredsednika dr. Krek, za tajnika bivši min. dr. Kulovec, a za blagajnika dr. Leskovar. Izvršni odbor bo vodil vse politično življenje radikalne zajednice v Dravski banovini.

Govor dr. Korošca

Ob tej priliki je imel dr. Korošec govor o nekaterih političnih vprašanjih, ki javnost zanimajo. Tako je g. minister rekel med drugim, da je sedanja vlada prišla na krmilo: »da se vsled preganjanja, nasilja in drugih nezakonitosti nastala napetost in zategnjenost v narodu počasi poleže in da nastopijo zopet normalne razmere. Da damo narodu

vsaj vse one svoboščine, ki so že po sedanjih zakonih dovoljene, kakor pri zborovanjih, društvih, v tisku, pri ustanavljanju strank itd. So namreč ljudje iz nedavne preteklosti, ki nas opravljajo, da smo celo preveč svobode dovolili, n. pr. vse preveč shodov dovoljujemo, da dovolimo pisati o strankah, o katerih se prej ni smelo pisati itd. Toda vse to se vrši po obstoječih zakonih.

Da se strogo držimo zakonov in da povzdignemo na potrebno stopnjo avtoriteto zakonov in državne oblasti, ki je pod prejšnjimi režimi toliko padla. Spoštovanje zakonov zahtevamo ne samo od naroda, ampak tudi od državnih organov. Ne zahtevamo pa od državnih organov, da so priganjači kake politične stranke ali osebne koterije, nego da so, vedno vpoštevajoč zakon, napram narodu dobri, vljudni in da mu pomagajo, državi pa zvesti in udani.

Prišli smo na vlado, da popravimo, kolikor se še dajo popraviti vse krivice, ki so

mnogim poštenim državljanom bile v preteklosti prizadete.

Da kadar bo nastopila med prebivalstvom popolna pomirjenost, kadar se bodo poleglegle razburkane strasti, kadar bomo lahko ugotovili, da je spoštovanje zakonov in državne oblasti vzorno, brezpogojno in absolutno, da tedaj široko odpremo vrata za vse svobode, ki jih narod zasluži, ki mu gredo in ki si jih tudi iz srca želi.

Volilni zakon in volitve

To so glavne naloge, katere ima izvrševati in izvršiti sedanja vlada. Nadalje se, kajpada zanima naša politična javnost, kaj bo z volilnim zakonom, kaj bo z volitvami? Kar se tiče volilnega zakona pač noben človek ne bo mislil, da je njegovo izdelanje ali neizdelanje krivo, da se ne pomišljamo v bližnji bodočnosti na volitve. Volilni zakon je v ministrstvu za notranje zadeve že izdelan, in sicer ne samo v eni, ampak v več variantah. Kadar bo treba, je lahko zakonski načrt po skrajšanem postopku v 14 dneh že zakon. Tehnika zakonodaje nas ne bo zadrževala.

Najprej pomirjenje, potem volitve

Važnejše in bolj zanimivo je vprašanje, kdaj mislimo iti na volitve. Odgovor na to vprašanje ni enostaven. Kdaj bodo volitve? To je odvisno od različnih okoliščin. Mi ne izključujemo sodelovanja s parlamentom; ako se bo lahko nemoteno in neovirano delalo s parlamentom, nam ni treba siliti na volitve. O naših odnosih s parlamentom lahko govorimo popolnoma iskreno. Saj so ti odnosi znani vsemu svetu. Narodna skupščina ni izvoljena na temelju strank, ampak na temelju državnih list. Šele naša vlada je uvedla v Narodno skupščino diferenciranje po strankah in programih. Kakor se je videlo, to diferenciranje napreduje jako težko. Pri volitvah predsedništva Narodne skupščine nam je vlak skočil s tira. Mrtvih ni bilo, večje nesreče tudi ne. Pri volitvah stalnih skupščinskih odborov, četudi so bile te volitve tajne, je šlo že boljše. Mi smo prepri-

čani, da bo šlo še vse boljše. Po zakonih programske kohezije je naše stališče vsak dan bolj zavarovano in trdno. Upamo, da se bo zakon, ki je bil sklenjen med vlado in Narodno skupščino, samo z razumom spremenil v zakon iz ljubezni. Predno gremo na volitve, je treba, da prej nastopi tudi v prebivalstvu popolno pomirjenje, spoštovanje zakonov in vzpostavitev avtoritete državnih oblastev, z eno besedo, zdrava konsolidacija notranjih razmer.

Organizacija JRŽ

To si morajo posebno oni zapomniti, ki mislijo, da se dajo volitve izsiliti z grožnjami, levičarskimi frazami ali celo s preziranjem veljavnih zakonov. V tem oziru se ne damo in se ne smemo dati premakniti. Nazadnje pa lahko tudi izjavim, da vsaj mi od Jugoslovanske radikalne zajednice ne bi radi šli na volitve, dokler ne bo stranka Jugoslovanske radikalne zajednice dobro in solidno organizirana. In to intenzivno in ekstenzivno. Mogoče da gre to organiziranje malo bolj počasi, nego bi si mi vsi želeli.

Mi si stranke ne ustvarjamo in si je ne želimo ustvarjati s pomočjo policije in oblasti. Meni ni znan noben slučaj, da bi se bil pri organiziranju stranke pojavil kak politični vpliv.

Po teh izvajanjih je lahko odgovoriti na vprašanje, kdaj pojdemo na volitve. Na volitve bomo šli, kadar bodo žandarji lahko brez skrbi spali v svojih kasarnah in kadar bodo sreski načelniki lahko mirno reševali v pisarnah svoje akte in kadar bodo stranke tako močne, da bodo lahko same v največjem redu in miru privedle ves narod na volišče.

Izvoz žive perutnine v Nemčijo bo zopet dovoljen, ker je Nemčija izjavila, da prevzame vagone za našo živino v vsakem primeru. Če bodo našli na meji samo en kos s kolero ali kugo okužene živine, jo bodo vso zaklali. Zaradi tega so stopili v veljavo najstrožji ukrepi glede zanesljivosti izvora in zdravja živine, ki je namenjena za izvoz.

Za mater in otroka

V tako zvanem »ženskem vprašanju« je pri nas na deželi še vedno najbolj žalostno poglavje vprašanje nezakonske matere in nezakonskega otroka.

Ljudje veliko govorimo o krščanskem usmiljenju, dobroti in ljubezni; krščanskega občutja pa je v nas bore malo. Kdor ve, kako obupen, nečloveški in neznozen je še danes vzlic vsemu napredku položaj nezakonske matere in njenega nesrečnega otroka, se ne bo čudil zločinom, ki se nizado okrog tega vprašanja, ampak se bo kvečjemu zavzel, kako da je to število primeroma še tako nizko.

V najtežjem času, ko ženi tudi največji siromak skuša olajšati trpljenje, je nezakonska mati zapuščena in zavržena. Kar je drugi ženski »vesel dogodek«, je njej — sramota. On, ki ji je nekoč govoril najbolj sladke besede, je zdaj noče niti poznati. Domači jo odrivajo, zaničujejo in često celo pretepaajo. Ako je kje v službi, ji v takem primeru najrajši pokažejo pot na cesto.

Še večje je gorje, ko pride dete na svet. Niti botra ni mogoče zlepa dobiti za takega nedolžnega zemljana. Psovke ga spremljajo na potu h krstu, godrnjanje pred cerkvenim obredom, a najdejo se celo ljudje tako brez srca, da takemu otroku nalašč in kakor v sramoten žig izbero čudno, v narodu nenavadno ime. V našem in tujih slovstvih je opisanih nebroj takih primerov, iz neposrednega opazovanja pa bi jih lahko našli še več.

Kakšen je nato socialni položaj take matere in otroka, o tem bomo o priliki še posebej govo-

rili. Na vsak način pa je treba, da se slovenska delovna ženska sama zave svojega bednega položaja in na ves glas zahteva zase pravic, ki jih ji daje narava, jemlje pa človek.

Brez premisleka psujejo ljudje nezakonsko mater z vlačugo. Vprašamo pa:

Kje je več nemoralnega, pregrešnega in nenavnega, ali v zakonskem življenju bogatih krogov ali v »nezakonski« ljubezni siromašne podeželske ženske?

Tam je vsega v izobilju: ne manjka denarja, ne manjka hrane in obleke, ne manjka časa, ki bi ga taka ženska lahko posvetila otroku. Manjka pa ljubezni, manjka volje in čuta za izpolnjevanje osnovnih naravnih dolžnosti. Zato so taki zakoni brez otrok ali pa izvira iz njih po en, k večjemu po dva otroka, pri katerih je očetovstvo sumljivo, neodločeno in nedoločljivo.

Tu, pri preprosti ženski pa manjka vsega: hrane, obleke, denarja in časa. Le ljubezen je, ki zagori kakor sveča na oltarju. In ker ta ljubezen ni posvečena s privilegiji vladajoče družbe, je prokleta uboga mati in njen nesrečni plod, nezakonski otrok.

Vprašam vas, možje in žene, ali morete po svoji vesti pred Bogom in ljudmi, zlasti pa pred svetliščem lastnega srca braniti in zagovarjati razvrat v lažnih zakonih propadajoče gospodske družbe in obsojati čisto, pošteno in iskreno ljubezen, ki se vsa žrtvuje za bodoči rod, v lastnih vrstah? Prepričan sem, da boste z menoj istih misli, ako mi boste odgovorili po ukazu lastne pameti...

To vprašanje naj slovenska podeželska ženska temeljito razmisli in v tem vprašanju naj zahteva jasnosti. Prva zahteva pa mora biti:

Proč z razločkom med zakonsko in nezakonsko materjo, proč z razločkom med zakonskim in zakonskim otrokom. Kravi, svinji in kuri strežemo v času, ko pričakuje materinstva, samo človeka naj bi zavržli? O materinstvu in otroku naj odloča ženska, ne pa taki moški, zlasti ne taki, ki niso še nikdar imeli odgovornosti za nobeno živo človeško bitje!

Za danes naj velja to! Pripominjamo samo, da smo s pojasnili o tem vprašanju našim čitateljem vedno drage volje na razpolago. V prihodnjih številkah bomo o tej zadevi še razpravljali.

Bela kuga

Te dni se bije v Sloveniji hud boj o vprašanju, ki je važno tudi za nas. Stiska, v kakršni živimo, je privedla tako daleč, da se matere branijo otrok, ker jih nimajo s čim preživljati.

Silna množina mladega rodu gre tako v nič po rokah mazačev in mazačk. Zdravniki zato zahtevajo, naj bi se to vprašanje uredilo tako, da bi v gotovih primerih smel zdravnik poseči v naravni razvoj in odstraniti materj plod, ako je sicer v nevarnosti njeno življenje ali pa, če ni nobene možnosti za pravilno vzrejo in vzgojo otroka.

Nastal je krik in vik o umorih in morilcih. Mnenja se krešejo in križajo in boj dobiva vedno ostrejšje oblike.

Mi se ne bomo spuščali v ta boj, ker nam je naraven zakon svet. Vemo, da ima združitev dveh bitij namen, dati življenje novemu. Poudarjamo pa, da je ta namen samo tedaj pravilno dosegljiv, kadar ima to novo bitje — otrok vsaj vse glavne pogoje za to, da postane kdaj vreden in koristen član človeške družbe. Ako pa družba te pogoje odreka, jih noče ali ne more dati, se tudi sama odreka pravici do otroka.

Nihče ne more siliti matere, da bi v mukah in trpljenju rodila otroke, ako vnaprej vé, da bodo radi bede, pomanjkanja in zapuščenosti pahnjani v bolezen, zločin in ječo.

Tu ne pomaga nobena učenost ne pridiga ne grožnja. Če z 80—100% eno verjetnostjo mati lahko sklepa, da ji bo sin poginil kakor žival kje v jarku ali na vislicah, mu bo rajši odrekla — rojstvo.

Ali je to umor? Kdo si upa odgovoriti na to vprašanje?

— Kaj so vsi tisti obrati, kjer si delavci neizbežno nakopljejo bolezni, ki jih prej ali slej pahnejo v grob?

Kdor se je kdaj za otrka žrtvoval, sme govoriti o njem, kdor pa se je tej žrtvi s kakršnimkolj izgovorom umaknil, naj molči in ne bega poštenih ljudi.

Zadružni odplačilni načrt odobren

Nova uredba o zaščiti kmetov je določila, da morajo kmetijske zadružne organizacije same sestaviti načrt, po katerem bodo kmetje plačevali pri njih svoje dolgove. Sedaj pa je kmetijski minister na predlog zadružništva na novo potrdil odplačilni načrt, ki so ga zadružne Zveze sestavila spomladi in je veljal do objave sedanje uredbe. Glede odnosov med kmeti in njihovimi zadrugami se torej ni nič spremenilo. Odplačilni načrt bo v najkrajšem času objavljen v »Službenem listu« in bo s to objavo zopet dobil moč zakona.

Ob predložitvi načrta ministrstvu so zadružne organizacije izjavile, da nimajo s čim kriti zgub, ki bi jih utrpele radi morebitnih odpisov dolgov, zato prepuščajo državi, da izpolni obljubo vlade, da bo država prispevala za primerne odpise. Glede obrestne mere pa bodo zadrug popuščale kolikor največ bodo mogle z ozirom na obveze do vlagateljcev.

Kako je na Bolgarskem?

Malokje na svetu je človeška družba tako izrazito razdeljena na dve socialno gospodarski fronti, kot je to izvršeno v Bolgariji. Na eni strani stoje bankirji, industrijalci in veletrgovci, na drugi strani pa marljiv, varčen in plemenit bolgarski kmetijski narod.

V borbi, ki je bila pogosto oborožena in krvava, med tema dvema frontama, v borbi dveh nazorov in dveh svetov, je padlo do sedaj nekoliko deset tisoč brezpravnih in izžetih kmetov. Najizrazitejša borba med omenjenima frontama se je brezdvomno odigrala devetega junija 1923. Ta dan so kapitalisti nasilno vrgli zakonito štamboljskijsko vlado. Temu kapitalističnemu državnemu udaru je sledil krvav pokol bolgarskih kmetov, kakršnih malo beleži zgodovina socialnih bojov vseh narodov. Borba pa s tem ni bila zaključena. Ta traja še danes. Junaški bolgarski kmet kaže v borbi za svoje najosnovnejše pravice, pravice človeka in državljana, primere take požrtvovalnosti, slučaje, ki se morejo primerjati le onim iz prvih let borbe Kristusovih učencev.

Čeprav je protikmetska fronta mnogo jačje oborožena, je gotovo, da bo bolgarski

smrt in v teku poslednjih šestih let je bilo upokojenih in odpuščenih preko 500 aktivnih višjih oficirjev.

Grupa »Zvenarjev« je pridobila za svojo politiko preko polovice garnizij in dober del šolane inteligence. Kmetijski narod se pa ni mnogo brugal za nje, imajoč preslabe skušnje z vsemi svojimi nasprotniki. Ko so se čutili »Zvenarji« dovolj močne, so izvršili 19. maja 1934. leta preobrat. Vrgli so tedanjo vlado Nikole Mušanova, predstavnika finančnega kapitala v Bolgariji in sestavili vlado Kimona Georgijeva, predstavnika industrijskega kapitala, ali istočasno tudi onega dela kapitalistov v Bolgariji, ki se zavzema za sporazum z Jugoslavijo na podlagi čuvanja državne neodvisnosti in nacionalnega dostojanstva bratskih narodov.

Vlada Kimona Georgijeva je bila prežeta delno z idejami fašizma in hitlerizma in nekoliko tudi agrarizma, prilagojenega bolgarskim razmeram. Ukinila je politični parlament, razpustila vse politične stranke in postavila vprašanje stanovskega parlamenta. V tej točki se je približala zemljedelskemu programu. Mesto proizvodnje in prodaje na za-

družni podlagi je uvedla monopol na one predmete, ki so potrebni širokim narodnim slojem potrošnikov. S tem je pomirila trgovce in špekulante. Mesto narodne vladavine je postavila vprašanje diktature. Razgnala je zloglasno makedonsko organizacijo Vanče Mihajlova in obvarovala Bolgare neodgovornih ubojev. Toda še predno je mogla oživotvoriti glavne točke svojega programa, je vlada Kimona Georgijeva padla.

Dne 22. januarja 1935. je prišla na krmilo vlada generala Zlateva, ministra vojske v vladi Georgijeva. Po treh mesecih je vlada Zlateva padla. Že pod njo so poskušali dvigniti glave protivniki jugoslovanske politike.

Na oblast je prišla nato vlada Andreja Toševa. Kapitalisti so vedno glasnejši in zahtevajo brezobzirno zaščito bankarskih in zeleniških interesov na račun plemenitega bolgarskega zemljedelskega naroda. Vso svojo ost je obrnila vlada Andreja Toševa proti »Zvenarjem« ter jih začela neusmiljeno preganjati. Nedavno je odkrila »zaroto« »zvenarjev« proti bolgarski dinastiji in vladi, vsled česar je dala aretirati vse od kraja, od Kimona Georgijeva do Damjana Velčeva in na stotine njunih prijateljev. Nekateri so bili izpuščeni, drugi pa še čakajo na obravnave pred vojaškim sodiščem.

Grški kralj Jurij II., kateri se je vrnil te dni po 12letni odsotnosti na grški prestol.

kmet končno le zmagal. O tem so prepričani vsi njegovi nasprotniki doma in na tujem. In ravno ta zavest jih dela nervozne, zbegane in obupane. Zaradi tega se nasprotniki bolgarskega kmetijskega naroda zadnje čase med seboj cepijo, bore in tekmujejo, katera grupa bo nad drugo prevladala, ker se ne morejo zediniti v pogledu ropanja in izkoriščanja kmeta.

V devetjunijskem preobratu proti zemljedelski vladi Aleksandra Štamboljskega je bila udeležena grupa sedanjega predsednika vlade Andreja Toševa in grupa Damjana Velčeva, ki je bil nedavno aretiran zaradi poskusa drž. preobrata in ki mu preti smrtna obsodba pred vojaškim sodiščem. Poedinci iz teh grup so spremenili svoje stališče v vprašanju odnošajev Bolgarije napram Jugoslaviji in so od kraja 1928. leta pričeli celo zagovarjati politiko zblizanja Bolgarov z nami.

Začetkom 1925. leta so se nekateri »devetojunci« združili v poseben krožek v Sofiji in pričeli izdajati poseben list »Zveno«. Na čelo »Zvenarjev« je stopil polkovnik bolgarske vojske in bivši upravnik sofijske vojne akademije Damjan Velčev. Ta krožek je začel voditi javno in tajno borbo proti drugim grupam »devetojunccev«. Ta grupa je posvečala posebno pozornost delu med aktivnimi oficirji. Imela je velike uspehe. Makedonska organizacija Vanče Mihajlova je obsodila vse voditelje te grupe, tako civilne kakor vojaške, na

Modernizacija dežele

Najlepše je res na deželi,
kjer hišca ob cesti stoji...
(Narodna.)

Tako so peli včasih vsi — danes pa tako pejejo le še oni, ki »nimajo prilike stalno uživati rajске lepote, ki jo nudi podeželje«. Ko pa tak »nesrečnež« pride na letovanje, pa poišče svoje stanovanje čimdalje proč od prometne ceste — kajti drugim s svojim motornim vozilom z veseljem poganja pod nos oblake prahu in plaši živino — sam sebi pa ne privoščiti niti polovico tega, kar pokroviteljsko servira drugim. Če bi naše vloge čez noč zamenjali, pa bi bil seveda on prvi, ki bi iz »higijskih in varnostnih razlogov« z vsemi štirimi delal za prepoved tega divjega drvenja križem lepe naše domovine...

Je pač tako na svetu, da se kulture dele na razne podvrste, živali na pasme — ljudje pa na kaste. Razlika pri človeškem rodu je le v tem, da v daljnji Aziji opažamo kaste v bolj primitivnih oblikah, dočim se v kulturnejši Evropi te odražajo v bolj civiliziranih nijansah...

»Najlepše je res na deželi...« Tako so peli včasih podeželani sami. To sicer zato, ker se pač niso utegnili razumeti na razne kulturne nijanse, ter so radi tega raje verjeli, da je že res tako lepo. Dandanes pa podeželski neobgijenci kar nočemo in nočemo vsega do pike sprejeti za 100 odstotno. Ko nam n. pr. visokorodni kulturonošci opevajo opajajoč vonj zemlje, mamljivo duhtenje poljskega cvetja, skrivnostni čar zelenega gozda, divno romantiko naših planin ali rajski mir in lepoto jasne noči — jim za vso to lepoto slepi ter za dobroholno besedo gluhi zarukanci brundamo nekaj, kakor, da v tem raju propadamo v tugi in revščini in se nehvaležneži cmerimo, kakor da nam še nekaj manjka...! In če se še nočemo zavedati vseh svojih stoterih slabosti, nas prikažejo na odru ali celo na platnu v vseh mogočih pestrih nijansah. In ko se po takih vprizoritvah vračamo — na duši in telesu zlomljeni — proti domu, skoro ne moremo drugače, kot da stopimo tja »kjer bogec nudi roko« in tako za poslednje pare pričarujemo ono »divno« razpoloženje, ko nam v pestrih nijansah vzvalovi po s čudežnim zastorom odeti obljubljeni deželi ona stara: »Najlepše je res na deželi...«

Samo one, katere vse te lekcije ne izpametujejo, opredele v posebne kaste, katerih člane nazivljamo z nekimi tako mogočnimi imeni, d.

se verne ženice pri njih izgovarjavi v strahu prekrizavajo...

Potem pa se čemerneži pritožujemo, da mesto napredovanja nazadujemo — nočemo pa v svoji trmi priznati, da se opaža kolosalen napredek celo v pogledu moderniziranja — kast...
Kmet.

Javna dela v Sloveniji

Tekom celega letošnjega leta, zlasti pa v njega drugi polovici se je zelo mnogo govorilo in še več pisalo o javnih delih v Sloveniji. Z vso gotovostjo se je zatrjevalo, da se bodo še letos pričela gradbena dela na cesti Maribor — St. Ilj, Ljubljana — Sušak, Ljubljana — Kranj itd. Ravno tako se je vsak dan pričakovalo, da bo zapela lopata na progih St. Janž — Sevnica.

Ljudje so z zadovoljstvom spremljali take vesti in na tisoče brezposelnih in še več revnih bajtarjev z nestrpnostjo pričakuje pričetek del. Bližamo se koncu leta in zimi, a z javnimi deli na omenjenih gradbah ni nič. Na razočarane ljudske duše je padla slana. Narod je razburjen in se sprašuje, kaj je z ono milijardo, ki je bila namenjena za javna dela.

Vojna stane denar

Italijane stane njihova vojna z Abesinijo do sedaj že tri milijarde lir, ali blizu deset milijard dinarjev. Toda stroški se z dneva v dan stopnjujejo in rastejo, tako da bo italijanska vlada tekom enega leta izčrpala vse zlate rezerve in tuje valute, kolikor jih ima na razpolago. To dejstvo jo sili k hitrim ukrepom in k nagli zaključitvi vojne ali pa vsaj doseči uspešna mirovna pogajanja. Te dni je razpisala italijanska vlada notranje vojno posojilo. Zanj se zavzemajo posebno cerkvene oblasti, ki so ukazale podrejenemu duhovništvu, da naj vložijo vsi svoje vrednostne papirje v novo vojno posojilo. Tudi razpriznic vsa duhovščina agitira za vojno posojilo.

Pri ženitvi ne glej samo na lepoto in denar — ampak na vernost, pridnost, varčnost — pa srečen boš vsikdar!

Teden domače politike

Domače politično življenje deloma obravnavamo v posebnih člankih. Zato naj-tu opozorimo le na nekaj važnih dogodkov. Med te je treba šteti sestanek

generalštabnih častnikov Male antante

v Beogradu. Sestali so se v ponedeljek šefi generalnih štabov Jugoslavije, Romunije in Češko-slovaške, n. ureč generali Marić, Samsonovici in Husarek. Sestanek se je poleg drugih naših in zaveznških višjih častnikov udeležil tudi naš vojni minister general Peter Živković in general Peter Kosić, minister dvora, ter general Dimitrije Živković, prvi pribočnik Nj. Vel. kralja. Visoki vojaški dostojanstveniki so se zbrali pri

Protečeno nedeljo so otvorili nemški smučarji svojo belo sezono v Nebelhornu pri Osterdorfu. Prvo zmago je odnesel priznan tekmeec Niedermann na skakalnici s 38 m.

knezu-namestniku, Nj. Vis. princu Pavlu, ki je njim v čast priredil kosilo.

Drugi, važni dogodek tega tedna se je sicer odigral zunaj mej naše države, vendar posega globoko v naše domače življenje. To je

proces v Franciji

Ves svet in zlasti mi smo napeto in nestrpno pričakovali tega procesa, ki naj bi do kraja razgalil zločinsko rovarjenje proti obstoju naše države.

Ko se je proces v Aix en Provence (Francija) končno začel, pa so prišle na dan stvari, ki morajo razburiti vsakega poštenega človeka.

Zagovornik obtoženih morilcev, francoski odvetnik Desbons se je ponašal tako, da so ga morali črtati iz seznama odvetnikov. Vzlic temu pa sodišče s procesom ni nadaljevalo, ampak ga je odgodilo na »nedoločen čas« z obljubo, da se nadaljuje januarja 1936.

O tem nezaslišanem postopanju piše francoski list »Petit Marseillaise« takole:

Dogodki pred sodiščem v Aixu so se včeraj končali z izbrisom odvetnika Desbonsa, ki je branil obtožence. Nočemo ugibati o pravnih posledicah tega dogodka, ki je tako redek, kakor tudi nočemo vprašati, kako naj zaščitimo pravo objektivnost in dostojanstvo sodišča. Gotovo pa je to, da je ta dogodek dokazal, da naše pravosodje ni za krivce, kakršni so sedanji. Ta terorizem je tako nalezljiv, da je zajel samega odvetnika, ki bi se mu moral že po svojem delu, ki zahteva razumno hladnost, prvi upreti. Zdaj pa vidimo, da bi morali odvetnika samega najprvo ozdraviti zločina, ki se je dogodil v našem mestu, zločina navadnih morilcev, ki so bili pripravljani na vse. Slaba stran preiskave je v tem, ker se je storilo v korist obtožencev vse, kar je bilo mogoče. Ustrezajo jim celo tedaj, ko se jim

ne dopadajo prevajalci in ko izjavljajo, da se jim sedanji način sojenja ne dopade. Spričo takih razmer se narod, ki mu je bil ugrabljen voditelj, s čudom vprašuje in vznemirja, ker ne razume naše počasnosti. Tudi naša javnost je mnenja, da je ta zadeva zelo resna in da pomeni vsako zavlačevanje hudo žalitev napram žrtvam, zlasti napram Louisu Barthouju. Naše potrpežljivosti mora pa vendar biti konec.

Stojimo pred koncem. Kaj sedaj? Zopet se je začelo z razburjanjem strasti. Obtoženci in njihov odvetnik hudo greše, ker niso hvaležni našemu pravosodju, ki pa mora postati ekspeditivnejše. Obtoženci in njihov branitelj hočejo vsiliti sodnikom svoja naziranja, da bi še ti pred njimi drhteli. Če je temu tako, zakaj naj dovolimo olajšave naših zakonov tistim, ki jih teptajo.

Boljši postopek bi bil na mestu. Zadeva odvetnika Desbonsa je rešena. Zadeva z obtoženci pa še ni urejena. Obtoženci odrekajo našim sodnikom pravico, da bi jim sodili! Dobro! Postaviti jim je treba tedaj alternativo: **ALI NAJ PRENEHAJO Z OBSTRUKCIJO, ALI PA JE TREBA OBTOŽENCE IZROČITI JUGOSLOVANSKI PRAVICI V ROKE.**

Naj navedemo v treznejšo presojo še mnenje uglednega beogradskega dnevnika »Politike«, ki poroča o tej zadevi 22. t. m. takole:

»Na žalost, moramo priznati, da obstojajo poleg čisto zakonitih formalnosti, ki so morale neminovno dovesti do odgoditve procesa proti teroristom, tudi še drugi elementi. Tako je, če se tudi druge stvari vmešajo v pravosodje.«

Visoki sodni uradnik, ki mu je dobro znano vse, kar se je dogajalo še pred pričetkom razprave, pripoveduje, da po njegovem mnenju obstojajo izvestni vplivi, ki so bili interesirani nad tem, da obravnava dobi poseben značaj, ki ne bi bil zadovoljiv za obtožbo. Ko so ti vplivi, katerih zastopnik je sam bivši branilec Desbons, spoznali, da se jim bo težko posrečilo z marsejskega zločina ustvariti tribuno za eksploatacijo

Bivši poveljnik angleškega brodovja veliki admiral Jellicoe, kateri je premagal v zadnji svetovni vojni nemško brodovje pri Skagerraku je te dni umrl v visoki starosti 76 let.

revizionističnih ciljev, so — v nadi, da se bodo izvršile izvestne politične spremembe — računali, da izzovejo incidente, ki bi dovedli do odgoditve procesa in s tem do ustvaritve ugodnejših prilik za svoje namene.

Odvetnik Desbons pa je izjavil v razgovoru še drugi težji obtožni material, kakor je oni, zaradi katerega je bil črtan iz odvetniške zbornice, se je nadejal, da bo v očeh javnosti samo žrtev terorističnega procesa. Zato je sodišče izzival, da bi ga obsodilo za te svoje izpade, ne pa zaradi onih težjih stvari, ki pred sodiščem niso bile obravnavane in jih tudi razlogi obsodbe ne imenujejo. Da bi se odvetnik Desbons pred-

stavil javnosti kot nedolžna žrtev in s tem rešil svojo osebno zadevo, se je postavil v pozo strogega odvetniškega profesionalizma. Obrnil se je na bivšega nar. poslanca, pariškega odvetnika André Berthona, ki je danes izredno imovit človek, ki je bil komunistični poslanec v pariškem parlamentu, in ga zaprosil, da ga nadomesti v obrambi marsejskih atentatorjev. Berthon je zagovor atentatorjev sprejel in brzojavno obvestil obtožence v Aix en Provence, obenem pa je preko pariške odvetniške zbornice prevzel obrambo samega Desbonsa.

Odvetnik Delbons pa je izjavil v razgovoru z novinarji po odgoditvi procesa tole:

»V Paris sem nameraval odpotovati v soboto, zaradi odložitve procesa pa sem se telefo-

Batoglio šef generalnega štaba italijanske vojske, kateri je prevzel sedaj vrhovno poveljstvo nad italijansko armado v Abesiniji.

nično dogovoril s svojim prijateljem Berthonom, da odpotujem že nocoj, ker bo jutri obravnaval svet odvetniške zbornice v Parizu moj slučaj.« — Na vprašanje novinarjev o njegovih stikih s Paveličem in drugimi, je George Desbons povedal tole senzacionalno vest: »V najkrajšem času odpotujem, da obliščem svojega klienta dr. Ante Pavelića, ker se on, kakor sem obveščen, hoče staviti francoskemu sodišču na razpolago.« — Zatem so novinarji Desbonsa vprašali, ali bo Pavelić storil to prostovoljno, nakar je bivši zagovornik dejal: »Morda!« — Čez nekaj časa pa je dodal: »Morda bo tudi izročen!« Nekaj časa je nato razmišljal, hipoma pa je še dostavil: »Kdo ve, morda bo prišla tudi »tajinstvena blondinka« sama pred sodnike, seveda, če je ne bodo že prej aretirali!«

Tak je torej močnik iz te kuhinje! Naša država ima pravico in dolžnost, zahtevati tukaj jasnosti. Upamo in pričakujemo, da bo tudi znala najti pot k izvedbo te svoje pravice!

Zaščita jugoslovanskih otrok

V Jugoslaviji se nahaja 4,611.000 otrok, ki potrebujejo zaščite. Da bi se moglo to veliko delo pravilno izvesti, je bila nedavno ustanovljena v Beogradu osrednja organizacija za zaščito dece »Jugoslovanska unija za zaščito dece«. Kot častna predsednica unije je stopila na čelo organizacije Nj. Vel. kraljica Marija. Kongres unije se bo vršil 30. novembra t. l. in ga bo otvorila Nj. Vel. kraljica Marija. V zvezi s tem kongresom je poslala uniji in cell jugoslovanski javnosti sledeče pismo:

»Jugoslovanski uniji za zaščito dece!
Jugoslovanski naraščaj naj bo ponos našega naroda in glavni stebel veličastne zgrad-

be naše države. V svojih prsih nosi bodočo usodo našega naroda. Zato je vseh nas dolžnost, da na kar moči idealen način pospešimo razvoj vse naše dece in da posvetimo svojo največjo pozornost bodočnosti svojega naroda — svojim otrokom.

Sredstva, ki jih bomo potrošili za svoje otroke, bodo obrodila najlepše sadove. »Prava štednja ni štednja na otroku, marveč štednja za otroka!« Zato naj se iz javnih in zasebnih virov zbirajo čedalje večja sredstva in uporabljajo za načrtno zaščito dece. Poleg državne zaščite morajo našim otrokom posvetiti vso svojo pozornost tudi naše občine, zlasti pa naša mesta.

Najuspešnejše metode za otroško zaščito bodo izvedljive le na podlagi resnega študija. Poleg obilne dobre volje je potrebno ogromno strokovno znanje s primernimi življenjskimi izkušnjami.

Z zadovoljstvom pozdravljam prve korake naše jugoslovanske unije za zaščito dece na potu k njenim lepim in vzvišenim ciljem. Naj bi v vse vrste našega ljudstva prodrli občutek odgovornosti napram deci in bodočim pokolenjem, naj bi prišlo do zdravega sodelovanja zasebne iniciative z javnimi organi, tako da bi s strokovnjaki iz vseh naših krajev poiskali najboljše metode otroške zaščite.

Prvi jugoslovanski kongres za zaščito dece, ki ga unija priredi ta mesec, bo v Beogradu. Kongres bo pospešil proučitev vprašanj naše otroške zaščite. Iskreno želim, naj bi za kongres zavlada vsestransko zanimanje med uradnimi organi in zasebnimi dobrotniki, kakor tudi med strokovnimi delavci in prostovoljnimi sodelavci na področju naše otroške zaščite.

Naj unija vztraja s svojimi prizadevanji in doseže najlepše uspehe v korist naših otrok, ki so up našega ljudstva in nosilec njegove srečne bodočnosti!

Beograd, novembra 1935.

Marija I. r.

Kmetški dolgovi

Komaj je bila izdana nova uredba o zaščiti kmetških dolgov, že se je pojavilo na vseh straneh vse polno spreminjivalnih predlogov. Celo vladin parlamentarni klub JRZ je smatral za potrebno o tej stvari razmišljati, meneč, da sedanja uredba ni prišla stvari do dna in da razdolžitvenega vprašanja ni zadovoljivo rešila. Izdelal je nov načrt in ga predložil vladi. S tem predlogom, ki misli rešiti razdolžitveno vprašanje z dolgoročnimi obveznicami se v celoti ne strinjamo, čeprav je boljši od sedanje uredbe.

Smatramo, da je razdolžitveno vprašanje mogoče zadovoljivo rešiti edino le na ta način, kakor smo ga v »Kmetškem listu« že parkrat predlagali. Država naj prevzame kmetške dolgove, hranilnicam in posojilnicam pa naj izplača terjatve napram kmetom z razdolžitvenim dinarjem.

S tem bo rešeno vprašanje razdolžitve in istočasno nič manj važno vprašanje likvidnosti naših denarnih zavodov.

Stojimo na stališču, da ne more biti rešeno vprašanje kmetške razdolžitve brez novega dinarja.

Poljska armada bo dobivala mleko mesto kave

Poljska vlada izdeluje zakon, po katerem se bo morala vojska služiti v prehrani mleka mesto kave in čaja. Kmetovalci pričakujejo od te uredbe velike koristi, saj je poznano, da je na Poljskem v povojnih letih produkcija mleka silno narasla, ugodnega izvoza za mlečne izdelke pa tudi ni bilo. Ne le v kmetijstvu tudi v trgovski bilanci se bo pokazal napredek, ker bo s tem odpadel uvoz drage kave in čaja.

Zlatorog TERPENTINOVNO MILO

Kaj pravi gospa Ivanka k temu?

Prav res je nespametno kaznovati takega revčka, če se zamaže. Zakaj pa imamo terpentinovo milo Zlatorog? Njegova obilna, gosta in bela pena odpravi prav hitro vsaka ponesnaženje. In perilo je zopet kakor novo, snežno belo in duhteče.

Tedenski zun. - politični pregled

Razmere v svetovni politiki ta teden niso dale bistveno nič nepričakovanega. Položaj je ostal slej ko prej precej kalen.

Na Daljnem Vzhodu

Je zopet izbruhnil spor med Kitajsko in Japonsko. Kakor vse kaže, ta boj ne bo prej končan, dokler ne bo Japonski popolnoma zadoščeno v

Diktator Kitajske Čangkajšek, kateri se je začel z vsemi silami upirati proti japonskemu osvajanju kitajskih ozemelj. Do bojev za enkrat še ni prišlo, vendar je skoraj neverjetno, da bi se spori mirnim potom izravnali.

njenih težnjah. Kar se godi v naši neposredni sosesčini v malem, to se tam v velikem.

Kitajska

Je za cel milijon kvadratnih kilometrov večja kot vsa Evropa. Meri namreč 11 milijonov kvadratnih kilometrov in ima 450 milijonov prebivalcev. Ta ogromna država je sedaj jela razpadati in se razkrajati. Po odstavitvi cesarja in proglasitvi republike je država še vedno polna notranjih bojev in nemirov. Razbojniške tolpe, ki so vojaško organizirane, se bijejo med seboj in vsiljujejo trpečemu ljudstvu svojo oblast.

Japonska

Je v Aziji nekako to, kar je v svetovnem pogledu Anglija: otoška država, ki pa ima močno življenjsko silo in trgovsko in politično spretno in odločno vodstvo. Japoncem manjka zemlje in trga, kamor bi oddajali svoje izdelke. Zato jim pridejo kitajske homatije kakor nalašč. Izza l. 1931. nastopajo proti Kitajski po točno izdelanem načrtu. Zasedli so Mandžurijo in Džehol ter napravili iz obeh kitajskih pokrajin »samostojno« državo, ki mora seveda plesati kakor Japonci žvižgajo. Zdaj pojdejo Japonci po vsej priliki še dalje in bodo skušali »rešiti«, kar bo mogoče. Stvar je malo zapletena zato, ker imata tudi Rusija in Anglija želje po tem bogatem svetu.

Kar je tam v velikem ta spor, je pri nas v malem laško-abesinska zadeva.

Italija

tudi potrebuje zemlje in trga. Ker se v Evropi nima uspešno kam širiti, se je obrnila v Afriko, kjer pa je naletela na hud odpor. Abesinci ne kažejo nič dosti smisla za evropske reševalce. Branijo se jih na vse kriplje. Prvotna poročila o laških zmagah so jela kopneti in se vedno bolj krčijo. Po sedanjem položaju Italiji ni poslano z rožicami v tem krvavem sporu.

Abesinija

sicer ni vojaško tako moderno organizirana kakor evropske države. Ima pa druge prednosti, na katere so nepristranski vojaški strokovnjaki opozarjali že pred izbruhom te vojne. To so: izredna vztrajnost, odpornost in svobodoljubje prebivalstva, podnebje, ki je evropskemu človeku neznosno, pa pokrajinske prilike, ki otežkočajo in skoraj onemogočajo uspešno vojaško prodiranje. Tako se dogaja, da niti najmodernejši in najbolj silovito orožje ne more premagati tega, kar ščiti narava. — Na abesinski strani uspešno posegajo v boj tudi ženske.

Sankcije

ki jih je proti Italiji začelo sedaj izvajati okrog 50 držav, članic DN, so tudi občutno prizadele Italijo in bodo brez dvoma slabile njeno udarno silo. Seveda ni mogoče zanikati, da tudi drugod ne bi imele posledic. Zlato je sedaj v Italiji — državni monopol. Tudi sicer je naša soseda do slej izdala že celo vrsto odredb in ukrepov, s katerimi skuša zmanjšati moč sankcij in obrniti njih ost proti državam, ki jih izvajajo.

Imenovanje ruskih maršalov. Po sklepu osrednjega izvršnega odbora v Moskvi so bili na podlagi uvedbe starih častniških činov v rdeči armadi imenovani prvi maršali. Med njimi sta vojni komisar Vorošilov in komandant armade na Daljnem Vzhodu Blücher.

Kmetska mladina

Šmartno ob Savi

Naše Društvo kmetijskih fantov in deklet vprizori v nedeljo, dne 1. decembra t. l. ob 3. uri popoldne v pevskem domu v Snerberjah, igro iz kmetijskega življenja: »Borba za novo življenje«. Snov te igre je vzeta prav iz življenja današnjih dni in nam slika življenje takšno, kakršno je. Pokaže nam kmeta in delavca, kako složno posežeta v borbo proti kapitalizmu, vedoč, da je rešitev propadanja kmetijskega človeka le v zdravem kmetstvu, slonečem na združni osnovi. Pokaže nam pa tudi idealne solance, ki niso zatajili svojega kmetijskega pokolenja, marveč mu s svojim znanjem pomagajo doseči cilj, ki si ga vsi želimo.

Vabimo vsa sosednja tovariška društva in prijatelje našega gibanja, da nas posetijo v čim večjem številu!

Ptuj

Cetrta skupna seja tukajšnjega pododbora Zveze kmetijskih fantov in deklet se vrši dne 8. decembra ob 8. uri v posebni sobi hotela »Pri belem križu«, ter vabimo vse tovariše odbornike in odbornice, da s. je polnoštevilno udeležijo. Dnevni red običajen. — Predsednik.

V nedeljo, dne 8. decembra se vrši tukaj zborovanje pod geslom: »O potrebi sodelovanja kmetijske mladine!« ob pol 10. uri v spodnji dvorani Narodnega doma. Fantje in dekleta od blizu in daleč, pridite v čim večjem številu!

V II. prosvetno-organizatorični tečaj, ki ga priredi Pododbor Zveze kmetijskih fantov in deklet, se sprejme 36—40 kmetijskih fantov iz celega ptujskega sreza. Vršijo se v dneh 15., 16. in 17. decembra v Narodnem domu. Udeleženci dobijo v tečaju popolno oskrbo in prenočišče brezplačno. Fantje, ki se želijo udeležiti tečaja, naj vložijo čimprej lastnoročno pisane prošnje za sprejem.

Dobrunje

Dne 1. decembra t. l. priredi naše Društvo kmetijskih fantov in deklet ob pol 4. uri popoldne v dvorani g. Miha Jerihe, gost. v Zadvoru 14, igro »Grunt«. Vabimo vse k polnoštevilni udeležbi!

Sv. Bolfenk pri Središču

Pretečeno nedeljo, dne 27. t. m., je priredilo tukajšnje Društvo kmetijskih fantov in deklet

igro »Davek na samce«. Igra je prav dobro izpadla in so vsi igralci, med temi tudi par novicev, svoje vloge povečini dobro rešili. Dramatski odsek se bo tudi v bodoče briga za svoje delovanje, vendar ima v glavnem težkoče radi znatnih izdatkov pri vsaki predstavi za prostor in oder. Pri količkaj ugodnejših prilikah bi mogli izvesti trikrat toliko iger, kot jih imamo v teh razmerah. Zadovoljni smo pa kljub temu, ker imamo dovolj močne volje in kmetijske koražje.

Novice

*

Pri Dolnji Lendavi je Našička d. d. kupila od križevske občine gozd »Črni log«. Ljudje se boje, da bo družba gozd izsekala. Potem ne bi imeli drv, a goljava bi utegnila škodovati tudi poljem.

V Dranljah je nekdo trsničarju J. Stojanu pokradel nad 1000 kosov cepljenih trt in mu napravil 1300 Din škode.

Na Pobrežju je bil o priliki nekega pretepa aretiran vlomilec V. Munda, ki so ga oblasti že dolgo iskale. Med drugim je mož vlomil pred časom tudi v Košakih v Rižnerjevo trgovino in pobral za 17 tisoč Din robe.

V Štorah pri Celju se je z mlekcom poparil 11 letni trgovčev sin Karl Vodopivec. Opeklino so tako hude, da je v nevarnosti dečkovo življenje.

V vasi Borčee blizu Ormoža se je igral dvanaštleten deček z lovsko puško. V šali je pomeril na 10 letno sestrico in sprožil. Deklica se je takoj zgrudila, smrtno zadeta v glavo in prsi, na tla in ji ni bilo več pomoči.

V Sevnici se zadnji čas množe vlemi in tatvine. Pri trgovcu Mlinariču so tatovi odnesli Din 1000—. Vlomili so tudi pri gostilničarju in trgovcu Blaustejnerju, na finančnem uradu in v gostilni Merc. Povsod so si prisvojili nekaj plena.

V Podvincih pri Ptujju že skoraj 14 dni pogrešajo čevljarskega vajenca Franca Laha, ki se je učil obrta pri mojstru Gačerju v Ptujju.

V Orehovem pri Sevnici se je v kamnolomu podjetja »Labor« smrtnonevarno ponesrečil delavec Martin Vovk iz Šmarja pri Jelšah. Težak kamen mu je padel na glavo in ga zbil v 15 metrov globok prepad. Vovk se zdravi v brežiški bolnici.

V Rušah so iz skladišča falskega veleposelstva pokradli 12 metrov drv.

Pri Sv. Trojici v Slov. goricah je nekdo s kolom napadel posestnika Fr. Krambergerja in ga nevarno poškodoval.

Iz Lobnice je bil doma drvar Alojz Pušele,

ki so ga te dni mrtvega potegnili iz potoka, ki loči Hraslje in Vrhov dol v Logu. Brčkone se je ponesrečil pri delu in zdrnil po strmini v potok.

V Zg. Dupleku živi staro sovraštvo med Ornikovo in Januševu družino. Te dni so se stegli med seboj in je Ornikov Slavko smrtno nevarno obdelal Januševoga Franceta.

V Norsincih se je pri sekanju drv primerila nesreča, ki utegne nemara zahtevati celo smrtno žrtev. Dva Bukovičeva sinova sta napravljala drva. Nenadoma je starejšemu spodrknilo. Pri padcu mu je odletela sekira iz rok in zadela njegovega 14 letnega brata Matijo v čelo. Fant ima prebito čelno kost in je v nevarnosti za življenje.

V Hrastniku je nekdo na cesti napadel 26 letnega topilničarja v steklarni, Franca Kožarja. Razrezal mu je trebuh in mu zadal več ran tudi v prsni koš. Kam nas bo pripeljala ta strašna podivjanost.

Pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju je te dni pogorela neka kolarnica. Škoda znaša 80.000 Din. V nevarnosti je bila vsa vas. Vzrok požara ni znan.

V Kamniški Bistrici postavi Meščanska korporacija spomenik kralju Aleksandru I. Zediničelju. Spomenik bo tvoril trikoten obelisk, ki bo stal ob skalah na travniku pred kraljevim lovskim dvorcem.

Iz Svečie je 23 letna Zofka Lalek, ki je bila zaradi delomora obsojena na 6 let in 3 mesece ječe. Ob tej grenki novici posebej opozarjamo na naš današnji članek o nezak. materah in nezakonskih otrocih.

V Kranju je umrl davčni sluga v p. Peneš v starosti 65 let. Blag pokoj rajnemu, ostalim naše sožalje.

V Bučki pri Sevnici so v gozdu napadli 75 let starega kmeta Miha Ino. Imel je pri sebi denar, ki ga je dobil za prodanega konja. Tatovi so ga napadli v gozdu, mu odvzeli suknjo in suknjič, kjer je imel mož nekaj drobiža. Večji znesek pa je imel spravljen v znotranjem telovnikovem žepu in mu je k sreči ostal.

Blasnikova „Velika Pratika“ za leto 1936

je izšla in se dobiva pri založniku, tiskarni
**J. Blasnika najl., Ljubljana,
Breg 10 in v vseh večjih trgovinah**

Ta naš najstarejši slovenski ljudski koledar je res praktičen in zanimiv. — Zato ga hoče imeti leto za letom vsaka slovenska družina. — Letos mu je dodana še večbarvna reprodukcija lepe slike „POKLON MODRIH“

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica števil. 1

Telef. št. 28-47. Rač. pošt. hran. št. 14.257. Brzjavlj.: „Kmetijski dom“. Ziro rač.: Narodna banka

Vloge na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju — večje stalne vloge po dogovoru. // JAMSTVO ZA VSE VLOGE presega večkratno vrednost vlog. // Strankam nudi brezplačno poštno položnice za nalaganje denarja. / Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso. Sploh vrši vse denarne posle, ki spadajo v delokrog denarnih zavodov.

BLAGAJNISKE URE: Ob delavnikih od 8—12 in od 3—5, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12¹/₂ ure.

Podružnici: **KAMNIK — MARIBOR**

Stanje vlog: Din 35.000.000—

Rezerve: Din 1.300.000—

V Strasgonjih je gorelo pri posestniku Jerneju Habjaniču. Ogenj je najprej opazil 8 letni kmetov sin, ki ga je vzbudilo prasketanje. K sreči se je gasilcem posrečilo požar omejiti, vendar znaša škoda 9000 Din.

V Zagrebu so iz tovarne za sodavico (sifon) v Ljubljanski ulici vlomilei odnesli 25.000 Din.

V Bedni varoši je umrl neki Mladen Babrenović, ki je učakal 105 let. — Zanimivo bi bilo, ako nam naši čitatelji in prijatelji sporoče, koliko jim je iz Slovenije znanih živečih ljudi, ki so prekoračili stoto leto.

Pri Sv. Jakobu v Slov. Goricah je kobila brenila v trebuh 18 letnega kmetkega fanta Antona Santla. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer pa je že nekaj ur nato podlegel poškodbam.

Beleške

*

Volitve na Ježici

Z ustanovitvijo velike Ljubljane, ki ji je bilo priključenih več celih in nekaj delov okoliških občin, je stopilo v ospredje vprašanje novih občinskih volitev po določbah občinskega zakona. Ta določa namreč v slučaju spremembe občinskih meja nove volitve v teku treh mesecev. V našem primeru pridejo v poštev ponovne volitve v občinah št. Vid nad Ljubljano, Ježica, Dobrunje in Dev. Marija v Polju. Najprej so bile razpisane volitve na Ježici, in sicer za 15. decembra t. l., čeprav se je pričakovalo razpisov povsod naenkrat. Na Ježici se smatra JRZ za najmočnejšo in tukaj najbolj upajo na zmago. Z njo bi radi vplivali na volitve po drugih občinah.

Drugo listo so sestavili kmetje, obrtniki in delavci skupno.

Od leta 1851. do leta 1890. se je izselilo iz Nemčije 310.000 oseb, večinoma moških v starosti od 20 do 30 let. Moških je bilo med izseljenci 55 odstotkov, 45 odstotkov pa je bilo žensk.

Rudolf Gaj:

Izobčenci

(Nadaljevanje.)

»Bela ali črna kava, ½ litra	Din 2'—
Čaj brez žganja, ½ litra	> 1'50
Čaj z eno čašico žganja, ½ litra	> 2'—
Čašica žganja, 0,5 dcl.	> 1'—
Goveje meso, porcija	> 3'—
Zakuhana juha, porcija	> 1'—
Svinjska pečenka, porcija	> 5'—
Perutnina, porcija	> 5'—
Prikuha vseh vrst, porcija	> 1'50
Guljaž, porcija	> 3'—
Kruh, 1 kilogram	> 4'—
itd.<	

Porinil je listo nazaj Goronovu, ter mu izrazil svoje zadovoljstvo. »Popolnoma v redu in prav je tako,« je dejal. »Na ta način ne more nikdo živeti na račun drugega in tudi zanimanje za delavnost, je na ta način za vsakega posameznika najbolje regulirano. — Kaka pa je a. pr. zadeva kuharice?«

»Kuharica,« je tolmačil Goronov, »prejme od enote Din 30'— dnevno, z istotako 25 odstotnim odtegljajem kakor drugi sotovariši. Vendar pa se ista lahko sporazumno tudi vedno menjuje s kuharjem. — In s tem bi ti bila v glavnih obrisih že tudi naznačena vsa ekonomija naše ednote.«

Peter se mu je zahvalil in Goronov je pozval tovariša, da si lahko kaj naročita za malico, nakar je ta odšel nekam iz kuhinje.

Po opravljeni malici, katera je sestojala iz prepečenca in čaja, sta jo tovariša mahnila v

Primitelj!

Te dni sta objavila velika rudnika Trepče in Bor svoje računске zaključke. Iz njih je razvidno, da se tuj kapital v teh naših rudnikih obrestuje z blizu sto od sto. Med delničarje se razdeljuje milijonske dividende. Ta denar gre ves v inozemstvo. Naši delavci so slabo plačani, težko morajo delati, kmetje morajo industrijske izdelke drago plačevati in je torej ves ogromni dobiček izprešan iz njihovih žuljev. Družbeni davek pa je najmanjši med vsemi direktnimi davki.

Zakaj jih ne obdavčite? Zakaj se išče pri revežu dinar, pri kapitalistu se pa opušča milijone?

20 novih kardinalov

Prihodnje dni bo sv. oče imenoval 20 novih kardinalov. Njihova imena so bila objavljena že v vseh časopisih. Iz teh poročil je razvidno, da bo izmed novih kardinalov 14 Italijanov in 6 drugih narodnosti. Med ne Italijani je tudi praški nadškof dr. Kašpar. Po napovedanem imenovanju bo znašalo število kardinalov 69. In sicer bo med njimi 39 Italijanov in 30 drugih narodnosti. Celotno število kardinalov znaša 70. Zadnje čase so bili Italijani v kardinalskem zboru v manjšini. Italijanov je bilo 24, drugih narodnosti pa 25. To se le redko zgodi. No, in tudi v tem slučaju bo ta stvar popravljena v najkrajšem času z novim imenovanjem. S tem bo pa tudi zagotovljena prihodnja izvolitev papeža italijanske narodnosti.

Katoliki iz Jugoslavije smo s precejšnjo gotovostjo pričakovali, da bo med novimi kardinali tudi kak jugoslovanski cerkveni knez. Najbolj se je imenovalo ime zagrebškega nadškofa dr. Ante Bauerja. Zlasti z ozirom na to, da je bil podpisan konkordat med sv. Stolico in Jugoslavijo. Naše pričakovanje se ni izpolnilo. Tudi nekateri drugi inozemski listi izražajo željo po drugačnem imenovanju kardinalov, kajti Italijani predstavljajo komaj desetino vseh katolikov pa je že več sto let papež njihove narodnosti.

gozd. Hodila sta počasi med smrekami in borovci, hodila tiho in molče, kakor da bi se bala motiti te svečanostne tišine, katero je od časa do časa zamenjavalo skrivnostno šepetanje vrhov. Sveže in skoraj hladno je bilo tukaj; skozi tesno se stikajoče vrhove je le težko kdaj prodrl kak sončen žarek, toda še ta je isti hip zopet izginil, kakor človek, ki je bil pomotoma zašel v tujo hišo. In ta zrak! Človeku se širijo prsi in pri srcu mu je tako lahko, kakor da bi se vračal zopet v preteklo mladost. — Gibčna večerica jima je pretakla pot, ozrla se na njih za hip, toda še istočasno se tudi pognala na najbližnjo smreko, se ponovno ozrla na njih in že tudi izginila med vejami. Krenila sta proti vzhodu in kmalu prešla v listnat gozd. Debeli hrasti in košate bukvje so rastle tod in tla pod njimi so bila preprežena s samim mehkim, zelenim mahom. Tu je bilo tudi že dosti bolj svetlo, kajti debeli sončni žarki so se tu vsepovsod valjali veselo po zelenem mahu. Ptičke so veselo žvrgelele tukaj in raz nekega vrha se je oglašala kukavica. Črn kos z žoltim kljunom je pridrsal od nekod kar po tleh in šele, ko je bil prišel že čisto blizu naših znancev, jo je odkuril po zraku na najbližnji grm. Po votlem deblu je neke kljuvala žolna, da je odmevalo daleč po gozdu. Pisani metalji vseh vrst ter čebele in čmrlji so stresavali cvetje, ko so se šumeč obeshali nanj.

Pod košato bukvijo sta se tovariša vsedla na mah.

»Zdi se mi, kakor da je nedelja, čeprav imamo danes šele četrtek,« je dejal Amorado.

»Tudi meni se zdi nekako tako,« mu je odvrnil Peter.

»Veš Peter, jaz najrajši tako-le potratim svoj čas, kadar sem doma. Dosedaj sem hodil

Radio

od 1. do 8. decembra 1935.

Nedelja, 1. dec. 9.45: Versko predavanje (p. Kazimir Zakrajšek); 15.20: Kmetijska ura: Kmetijska posvetovalnica (gosp. ing. Sadar Vinko); 16.00: Gospodinjska ura: Jajce v gospodinjstvu (ga. Albina Travnova); 20.00: Proslava narodnega praznika.

Ponedeljek, 2. dec. 18.00: Zdravniška ura: O boleznih srca, ožilja in krvnega obtoka — nadaljevanje (g. dr. Bogomir Magajna); 22.15: Citraški trio »Vesna«.

Torek, 3. dec. 18.40: Vzgojni pomen cerkve (g. dr. Stanko Gogala).

Četrtek, 5. dec. 18.00: Otroci! Zdaj poslušaj Miklavž in parkelj govorita...

Petek, 6. dec. 18.00: Ženska ura: Življenje žene v našem Primorju (ga. Zlata Pirnatova); 18.40: O zaščiti upnikov (g. dr. Joža Voršič).

Sejmi

2. decembra: v Novem mestu, Kranju, Metliki, Martinji vasi, Celju.
3. decembra: Dol. Lendavi, Kamni gorici, Jesenicah, Ptuju, Radgoni, Planini, Konjicah.
4. decembra: v Ljubljani, Krškem, na Jesenicah (Gor.), Krškem, Gomilskem, Polju, Šmarju pri Jelšah, Mežici.
5. decembra: v Turnišču, Mokronogu, Ložu, Dobropoljah.
6. decembra: v Murski Soboti, Brezovici, Boh. Bistrici, Žužemberku, Borovnici, Sevnici, Dobrni, Lučah, Cmureku, Vuzenici.
7. decembra: v Križevcih.

Vrednost denarja

1 ameriški dolar	Din 43'50
1 nemška marka	Din 17'60
1 švicarski frank	Din 14'24
1 angleški funt	Din 215'—
1 avstrijski šiling	Din 9'—
1 francoski frank	Din 2'89
1 češkoslovaška krona	Din 1'81
1 italijanska lira	Din 3'55

to navadno le sam. Ako sem imel knjigo, sem čital, ako pa ne, sem pa kar tako ležal in sanjari... Veš Peter, meni se včasih zdi, kakor da ta svet ni za mene, kakor da to življenje ni moje pravo življenje in zato, dragi moj, sem tako močno nagnjen k temu sanjareju o nekem drugem svetu, o nekem boljšem življenju...«

»Veš, dragi Amorado, to je vse natančno tako kot je bilo enkrat tudi z menoj,« mu je odvrnil Peter.

»No, ali ti že nisem dejal, da sva si sorodna kakor le malokateri?« mu je dejal zadovoljno Amorado.

»In temu je vzrok, dragi moj, ničesar drugega nego mehka duša, preveč mehka,« je nadaljeval Peter pojasnjujoče. »Vseh mehkih in globoko čutečih duš je namreč njih glavni delež trpljenje. To sem jaz sam dobro izkusil, predbro. Toda naposled, po dolgem trpljenju pa sem uvidel in spoznal, da temu ne more biti drugače. Svet, v katerem živimo, je namreč zelo neusmiljen in trd in zatorej nikakor odgovarjajoč preveč razneženim dušam. Ze v tem tiči torej vsa disharmonija o sreči. Če raziskuješ zakone v naravi, te bodo ti kaj hitro poučili o tem. Ako drgneš n. pr. kremen ob kremen, dobiš oenj; drgni kremen ob gobo, če boš dobil kedaj ogenj? Ali: pravo zlato se šele v ognju pokaže! Ali: bron ti zapoje šele vsled udara, medtem ko se steklo takoj zdrobi, ako udariš po njem. To torej znači, da je ta svet nekaka kovačnica, v kateri se preizkušajo za življenje sposobne stvari. Kaj torej storiti? Obupati ni nikakor potrebno, dasiravno je ta resnica precej neizprosna in trda. Res je sicer, da goba ne more postati kremen in steklo nikdar ne bron, vendar pa je tudi resnica, da oboje enako dobro služi človeku.

Sadno drevje

za jesensko ali spomladansko saditev, visokodebelnato ali priflično od pečkarjev do koščičarjev, z garancijo najprikladnejših sort po sadnem sortimentu s strokovnimi navodili po zmernih cenah dobite pri

Kmetijski družbi v Ljubljani

Zahtevajte cenik! Novi trg 3 Zahtevajte cenik!

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA 51-23

Tel. 25-52 Telegram: Tiskarna Merkur

Sprejmejo se združniki-ce

v „Splošno kmetijsko gospodarsko zadrugo reg. z. z. o. z.“

Naslov za natančna navodila se dobi v upravi lista.

EKONOM

r. z. z. o. z.

v Ljubljani

Kolodvorska ulica 7

(v lastni hiši)

Telefon interurban 25-06

Dobavljajo vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zдроб, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zдроб, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žilindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilkega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarne „Ilovac“, Karlovač, za vse vrste zidne in strešne opeke.

Za zimske dneve najprikladnejši čevlji.

Topli praktični čevlji, za zimske dneve, z močnim gumijastim podplatom.

Bata

Novost v prehrani naše dobe je: Mešana domačih čajnih rastlin

Najboljši nadomestek za inozemske čaje!

Po odobrenju Min. soc. pol. in nar. zdravja od 11. maja 1955
1. S br. 14.004. Stavljajo v promet

KMETIJSKA DRUŽBA r. z. z. o. z.
V LJUBLJANI

NAŠ ČAJ

„Naš čaj“ za vse ženske in moške, za odraslo dečo in majhne otroke — Je pravi družinski čaj iz naših domačih čajnih zelišč — Pijte ga **zjutraj in zvečer,**

dopoldne in popoldne ter ob vsaki drugi priliki — Vsi so zadovoljni, vsi ga hvalijo! „Naš čaj“ zahtevajte v vseh prodajalnah!